

מסורת הש"ס

(א) פירש הלן תפיס סתם הלן שיש לו תועלת פרוץ. (ב) ע"י רגיל ושיעור פריה אכל א"י ונתן טעם. (ג) ונתן טעם (ה) ונתן טעם. (ד) ונתן טעם לנגול.

הנהגות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אכל וכו' דהא ללישנא קמח: (ו) ת"ר"ה כפ"י וה"ה דנקט טעם לישנא דלא נקט: (ז) בא"י כפ"י ר"י שיתוף טעם בן כ"ו:

הדר פרק ששי עירובין

עב.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א ב מ"י פ"ד מהל' עירובין הל' א פ"ג ע"א א ט"ע"ה ח"ה ט"י ע"ע פ"ק ג:

רבינו הנגאל

והכתיב אומרים (אין) מערבין או מערבין משתתפין. אוקמה משמיה דרב הכי קמ"י, או מערבין בחצירות כפתו ושכח אחד מהן ולא נשתתף ובטיל דמייהו. ל"י מאיר אית ליה בישול ומותרין כאן ובאן. או משתתפין כפ"י בין ושכח אחד טבחי חצר ולא עירב טוהרין כאן ובאן. ואסיקנא דכולי עלמא עירובי חצירות כפת דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף. דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר"י מאיר ורב ברונא אמר רב הלכה כאלעזר כ"ו ת"ר. מ"י חמש חבורות ששבתו בטרקלין אחרי. פ"י בירה אחת כ"ו. דאוקמה רב נתנן מחלוקת בית שמאי ובית הלל הללו הלווקן במסיפס. פ"י פסקא דאריה. אבל אם הם חלוקים במחיצה י' שפטים דברי הכל עירוב לכל חבורה. איכא דאמרי אמר רב נתנן אף במסויסם מחלוקת. פ"י פ"ג בה ר' חייא ור' שמעון כרבי. חד אמר מחלוקת במחיצות שאין בניעות לחוקה כ"ו.

והד אמר ב"ן. אפי' רבנן מודו דלא סמכין עליה בחצר דלא אמרי' מנו: כי פליגי בספס. ופליגי בין בשיתוף בין בעירוב דל"י מאיר אין סומכין על זה במקום זה: מאי לאו כ"ו. וקשיא למאן דאמר בין לא פליגי: או משתתפין במבוי בספס. דמשתתפין דומיא דמעריבין קמ"י: הלכתא ומנהג ונהגו כפרק בתרא דתענית (דף ט"ו): מפושט הלכה דרשינן כפירקא הלכה כרבי מאיר מנהג מדרש לא דרשינן אורחי מורין ליחיד כהא לימלך נהגו אורחי נמי לא מורין ואי עבוד לא מחיין בהו: מתני' בערקלין אהד. ותלקוהו למתנה וכולן יש להן פתח מן הערקלין לחצר וצריך לערב עם שאר בני חצר: כ"ס אומרים. רשומיהן הלווקן וצריך לכל חבורה ליתן פת בעירוב והלך דהוה לכו כ"ה במס' וה"ה דלא כ"ו להוסיף מרשות זו לזו צריכין עירוב צינין: וכו' אומרים. אין מחילה זו חילוק רשות דמחילה שפלה היא דמפרש גמ' הלכך עירוב אחד לכולן וצריך הערקלין נמי מוציין מן לזו בלא עירוב שהערקלין מחבין וסיון צינין א"כ עירוב נעשה אחד מהן שלים לכולן דאמרי' לקמ"י חמשה שגבו את עירובן כלומר שצריכין בחמשה חמס בחצר ויעירו צינין והוה לזו חצר א"כ באין לערב עם אחרים עירוב אחד לכולן: ומודין כשקלקלן שרייין כ"ו. דהוה לכו כ"ה במס' ולא דמו לה' שגבו את עירובן שהיה לנו עירוב צינין: כ"ו מחלוקת. כשרשומיהן חלוקות במסיפס מחילה נמוכה של החיות ע"ש דהתם לבית הלל

והד אמר ב"ן דכו"ע לא פליגי דבעינן חרתי כי פליגי בפת מיתובי והכמים אומרים או מערבין או משתתפין מאי לאו או מערבין בחצר בפת או משתתפין במבוי בין אמר רב גידל אמר רב ה"ק או מערבין בחצר בפת ומותרין כאן וכאן או משתתפין במבוי בפת ומותרין כאן וכאן אמר רב יהודה אמר רב הלכה כרבי מאיר ורב הונא אמר מנהג כ"מ רבי יוחנן אמר רבנן העם כרבי מאיר: מתני' חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד כ"ש אומרים עירוב לכל חבורה וחבורה וכו' אומרים עירוב אחד לכולן ומודים בזמן ששקצתן שרייין בחדרים או בעליות שהן צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה: גמ' אמר רב נתנן מחלוקת. במסיפס אבל בחצירה עשרה דברי הלל עירוב לכל חבורה וחבורה איכא דאמרי אמר ר"נ אף במסיפס מחלוקת פליגי בה רבי חייא ורבי שמעון כרבי חד אמר מחלוקת. במחיצות המגיעות לתקרה אבל מחיצות שאין מגיעות לתקרה דברי הכל עירוב אחד לכולן והד אמר מחלוקת. במחיצות שאין מגיעות לתקרה אבל מחיצות המגיעות לתקרה דברי הכל צריכין עירוב לכל חבורה וחבורה מיתובי

שנמנו ומשמע דכל שכן אם היה בית גמור שיהיו מניחין בו שיתופין אורי' דודאי בית גמור גרע לענין שיתוף והא דנקט וי' כהא דלא גרע שלא תאמר כי היכי דיוצאין מכלל במס' לענין עירוב יוצאין נמי מכלל חצר לענין שיתוף לפי שיש מחילות מכללות והצר בני ד' אמות ובהאי צ"ח ל"כ ד' אמות והשתא הך דבעל הבית שהיה שותף לשכניו היה בין והיה נמי דלעיל נמי דליקטי מר רביעיתא דחלל לרין לומר דנחצר היה אותו חבית דבשיתופי מבוזות איירי דאילו עירובי חצירות בני פת וצירושלמי משמע כפי' הקובע' ד"ש בית דלחצר כ"י מי שהוציאוהו עירוב לרין בית שיתוף רבי ציטערין בית מלחל דשמאלל אמרה שיתוף לרין בית שיתוף רבי אבהו (א) כ"ס רבי יוחנן טונוט בין באיר דחצר ובין באיר דמבוי משמע כ"מ ר"י (דף ט"ו): מפרש דאורי' לא מורין כותיה ואי עבדינן לא מחיין כדדיהו וי"ח מה מחאה שייך כאן אם מחמיין כ"מ לעשות עירוב שיתוף וי"ל דלא היה צרכה לבעלה אי נמי אם נמנעים על כך לבידל סבין וחמין לנורין מילה אי נמי לבי הא דלחצר בני שהוציאוהו (לעיל דף ט"ו). גבי חצר שני מבוזות והיה רגילה בחצר אם עירב רגיל לעצמו חוה שאינו רגיל לא עירב והיא נמי לא עירבה דוחה אותה אלל מי שאינה רגילה דכופין על מדת סדום והשתא אם עירב מי שאינו רגיל ולא שיתף והס דוחין אותה אלל מי שאינו רגיל כ"מ דבעי שיתוף לא מחיין בהו אי נמי אם עירבה עם שניהם ולא שיתפה אלל עם האחד דלרנכן הוה להו עירבה עם שניהם אסורה עם שניהם ולר"מ עם אותו ששיתפה עמו ומותרת דעם האחר לא נשתתפה ואין עירוב מועיל במקום שיתוף: וצ"ל דין בששקצתן שרייין בחדרים ועליות שהן צריכין עירוב כ"ס בחבורה וחבורה. והי' מדרים ועליות איירי כגון שכל אחד פתוח לחצר כדפירש בקונט' דהך ה' חבורות ששבתו בטרקלין כולוהו יש להן פתח מן הערקלין לחצר דאם לא היה לכל אחד פתח לחצר הוה אחרתן פנימי נותן עירובו ודיו או שני הפנימיים לר' יוחנן דסוף פרקין גבי עשרה במס' זה לפיטס מזה ומיהו אם יש לאדם סופר או מלמד בביתו או ענין אותן [הנצמורסין] הנצין ללמוד תורה ושריין כל אי' חדר או בעלייה פנימי עמו אע"פ שחלוקין מבעל הבית כפתו אין אוקרין עליו ולא כעו עירוב בין יש להם פתח לכה"ג בין אין להם פתח לכה"ג דלא מיבעיא אם כולם אוכלין במקום אחד אף ע"פ שכל אחד ישן בחדרו ק"ל כמחן דלחצר לקמן (דף ע"ג). מקום פתח גורם אלל אפילו לשמואל דלחצר מקום לניה גורם או אפילו אוכלין וישנים כל אחד בחדרו אין אוקרין זה על זה כיון שכולם משתמטין בתוך הבית ככל עיקר תשמישתיה כאפיה וצ"ל וכל דבר חשבי כולהו כאלו אוכלים וישנים במקום אחד אע"פ שיש להם פתח לזר ר"ר הכל נקראים על שם בעל הבית ועוד דאין משאל להם רשותו לאסור עליו ולא על זה ומ"י לסוקניהו והוה ליה כ"ה שפירס וה' לקיטס דלא אמרי' להממיר כדאמרין לעיל (דף ט"ו). דלחצר נותן עירובו דיו ואפי' שרייין בחדרים ובעליות דאם כשריין כולם בבית כזה לא הוה מתפק אפי' דקאמר מזה דאפילו היה הבית שלהם לא היו אוקרין זה על זה וכיון דגבי נכרי דדירתו לא שמה דירה לא אסרי אלל חשבי כולהו כחד כל שכן גבי ישראל דדירתו שמה דירה דבעלה דירסם גבי דירתו של בע"ה ולא דמי למקצתן שרייין בחדרים ובעליות דהכא שיש כה לזה כמו לזה ואע"פ שהקילו בנכרי עפי מנישראל דמי מושיל דוכתא לישראל אחר דשראל נותן עירובו דיו ואע"פ שאין הנכרי רואה לעשר עירוב כ"ס גבי נכרי וכה"ג בביתו של ישראל לא שרי החם נמי טעמא משום דדירת נכרי לא חשבי כ"כ אלל מכל מקום יש ללמוד מדלל אסרי חמשה שפירס זה על זה גבי נכרי כל שכן גבי ישראל כדפירשיה: במחיצות המגיעות לתקרה. והא דקמ"י ממ"י דמודים היכא דמקצתן שרייין בחדרים ובעליות לא דמי דהכא איירי במחילות ערלי' כגון יריעות שמשפיקין עד התקרה: רבי